

Ankstyvojo ugdymo užtikrinimas vaikams iš socialinę riziką patiriančių šeimų

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

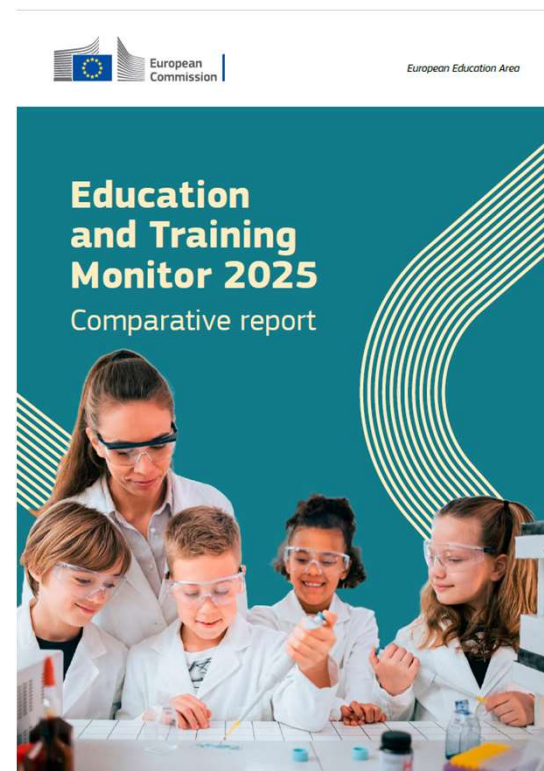
Dalyvavimas ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros programose toliau didėja ir Lietuva investuoja siekdama mažinti skirtumus regionuose.

2023 m. ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros įstaigose pradėjo mokytis 96,2 proc. vaikų nuo 3 m. iki privalomojo pradinio ugdymo pradžios amžiaus, o tai buvo **daugiau nei ES vidurkis** (94,0 proc.) ir **daugiau nei ES tikslas** iki 2030 m. (96 proc.)

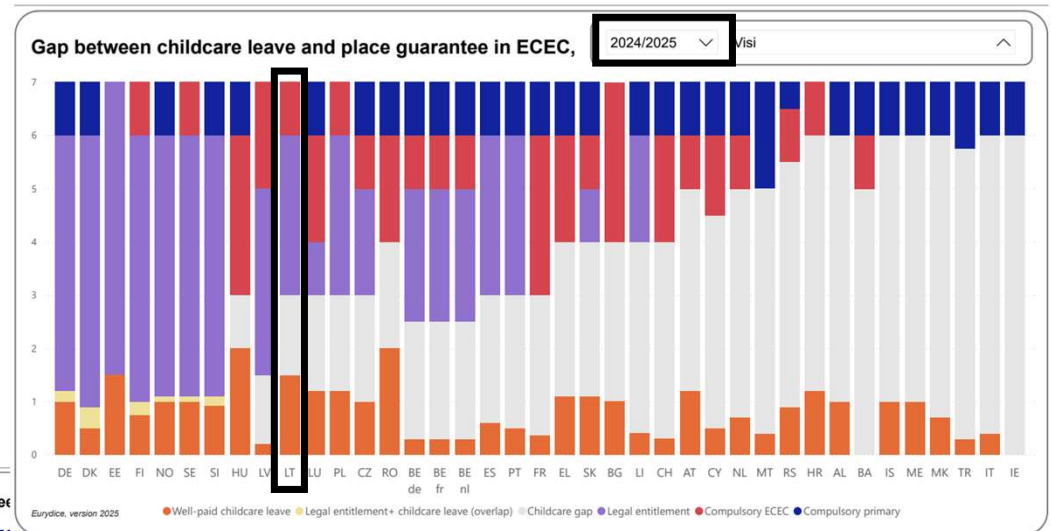
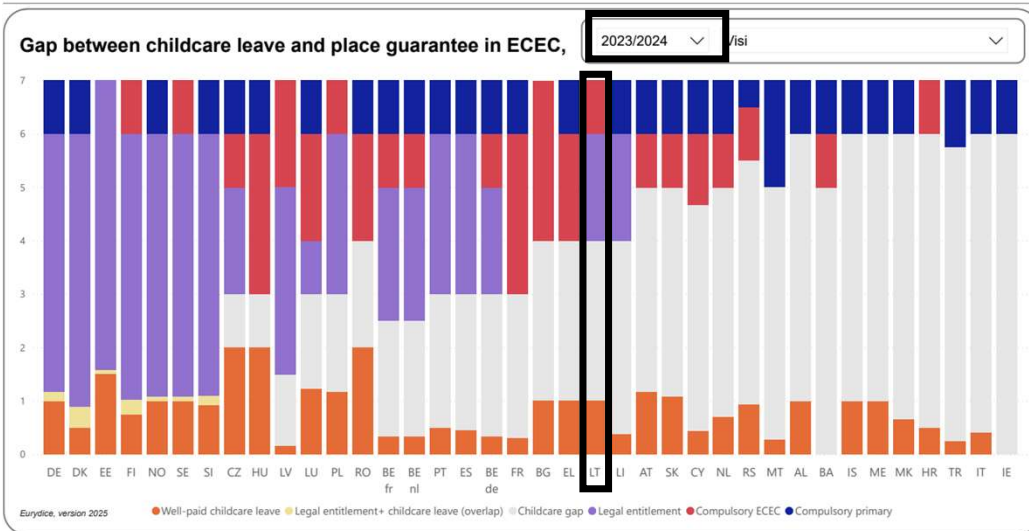
Vaikų iki 3 m. dalyvavimas oficialios vaikų priežiūros ar švietimo programose nuolat, su tam tikrais svyravimais, didėjo (nuo 9,7 proc. 2015 m. iki 36,9 proc. 2024 m.) (ES - 39,3 proc.), todėl buvo **viršytas nacionalinis Barselonos tikslas** (30,5 proc.)

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

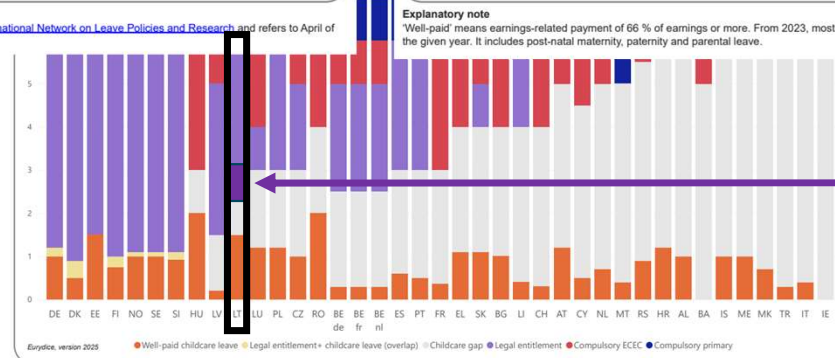

Palaiipsnui mažėja skirtumas tarp vaiko priežiūros atostogų ir garantuotos vietos ikimokykliniame ugdyme

Explanatory note
 Well-paid means earnings-related payment of 66 % of earnings or more. From 2023, most of the data on well-paid leave comes from the [International Network on Leave Policies and Research](#) and refers to April of the given year. It includes post-natal maternity, paternity and parental leave.

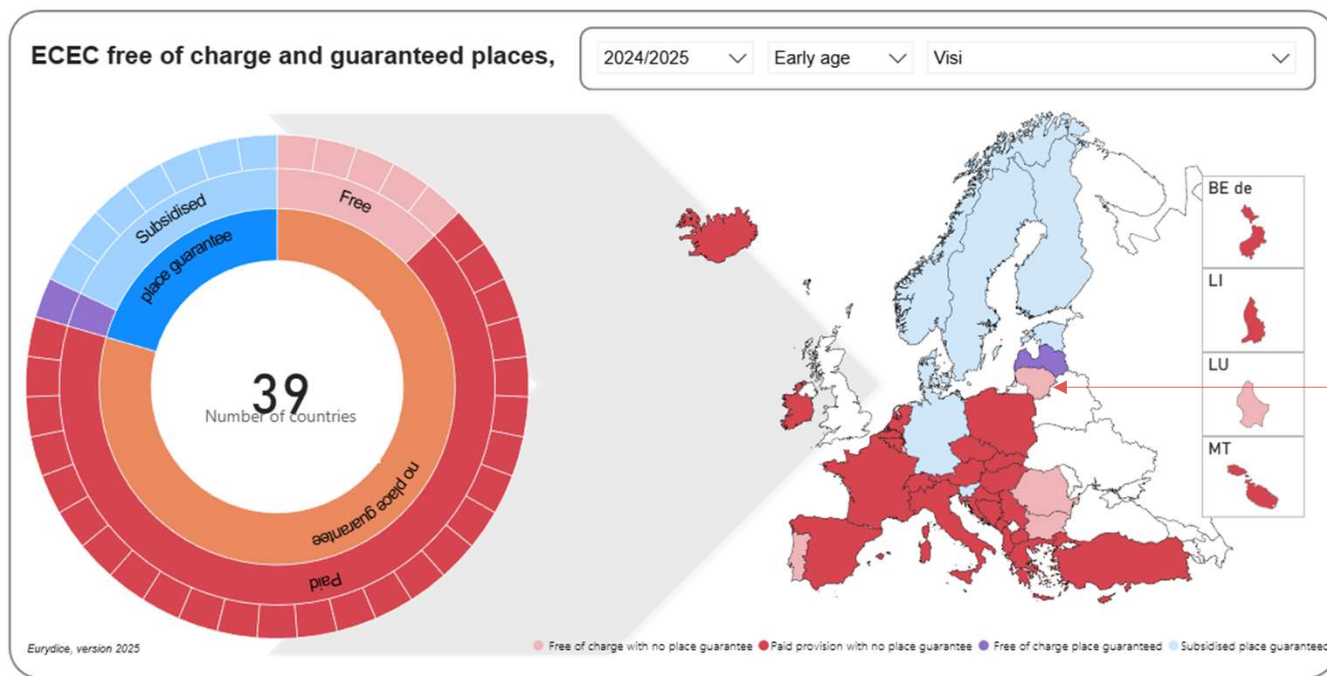
Explanatory note
 Well-paid means earnings-related payment of 66 % of earnings or more. From 2023, most of the data on well-paid leave comes from the [International Network on Leave Policies and Research](#) and refers to April of the given year. It includes post-natal maternity, paternity and parental leave.

Explanatory note
 Well-paid means earnings-related payment of 66 % of earnings or more. From 2023, most of the data on well-paid leave comes from the [International Network on Leave Policies and Research](#) and refers to April of the given year. It includes post-natal maternity, paternity and parental leave.

Nuo 01-09-2025

Ikimokyklinis ugdymas - nemokamas

Ikimokyklinis ir priešmokyklinis ugdymas nemokamas, tačiau įstaigos/savivaldybės taiko kitus mokesčius – maitinimo išlaidos, ugdymo reikmėms ir kitoms išlaidoms.

Explanatory note

Early age: under 2 years; age 3: over 2 and under 4 years; last year of ECEC: usually age 5, but may be 4 or 6 depending on the education system. Free of charge means that no payment is expected for normal educational and care activities. However, a fee may be still be payable for meals taken during the session, transport to the setting, additional hours of provision and/or extra activities (e.g. English tuition, swimming).

An overview of Lithuania's

19 July 2023

Lithuania's Child Guarantee National Action Plan - An overview

2021 was a **turning point in the fight against child poverty**, with the launch of two landmark initiatives, the EU Strategy on the Rights of the Child and the European Child Guarantee.

As EU Member States submit their Child Guarantee National Action Plans, Eurochild will share highlights from each plan that members, children's rights advocates and influencers can use in their own work to ensure children's rights remain high on the political agendas across Europe.

The Lithuanian government submitted Lithuania's Child Guarantee National Action Plan (NAP) on 30 June.

The Lithuanian Child Guarantee National Action Plan focuses on:

- **Early Childhood Education and Care:** Providing care services focused on families with risk factors
- **Education:** Support for purchasing school supplies, additional benefits for children in general education
- **Healthcare:** Providing more information and services for children with disabilities, enhance mental health, promote psychological resilience, develop healthy lifestyles, ensure availability of vaccinations
- **Nutrition:** Improving the legal regulation of free school meals for pupils
- **Housing:** More favourable conditions to rent social housing, increasing subsidies, improving living environment for children with disabilities
- **Children in Alternative Care:** Increase and differentiate the foster care allowances, strengthening of Foster Care Centres' activities
- **Other:** Organising after-school activities, also for Roma children and children in migration, increasing monthly allowances for children, free positive parenting consultations.

[Download the overview of Lithuania's Child Guarantee National Action Plan](#)

[Check out the rest of the Child Guarantee National Action Plan Overviews!](#)

Eurochild and its members will continue to call on Member States to release their plans and to work on [ensuring the Child Guarantee National Action Plans helps end child poverty](#).

This overview presents highlights extracted from the National Action Plan (NAP) from Lithuania published on 30/06/2023. It is not exhaustive nor does it evaluate the NAP and uses the same terms as those in the NAP. It is intended to summarise key elements & to signpost stakeholders to other relevant analyses.

Lithuania - Child Guarantee National Action Plan Overview

National Coordinator: Kristina Stepanova, Head of the Family and Child Rights Protection Group of the Ministry of Social Security and Labour

This overview presents highlights extracted from the National Action Plan (NAP) from Lithuania published on 30/06/2023. It is not exhaustive nor does it evaluate the NAP and uses the same terms as those in the NAP. It is intended to summarise key elements & to signpost stakeholders to other relevant analyses.

Children in need	
Children at risk of poverty	17,8%
Children of Ukraine	1,006 children in temporary foster care from Ukraine
Homeless minors or minors in a situation of severe housing hardship	8%, approximately 38,000
Children with disabilities or specialized needs	24,692
Minors with a migration background	4,543 Immigrant children and 1,047 emigrant children
Minors with mental health problems	Identified without data
Children in alternative care	6,939 children without parental care; 132,501 in institutions
National minorities	31,502, thereof 1,036 Roma children
Children from families under social care	11,479 families with 20,138 children
Minors in prisons	17

Eurochild

Planned key services and actions

Early Childhood Education and Care: Providing care services focused on families with risk factors
Education: Support for purchasing school supplies, additional benefits for children in general education
Healthcare: Providing more information and services for children with disabilities, enhance mental health, promote psychological resilience, develop healthy lifestyles, ensure availability of vaccinations
Nutrition: Improving the legal regulation of free school meals for pupils
Housing: More favourable conditions to rent social housing, increasing subsidies, improving living environment for children with disabilities
Children in Alternative Care: Increase and differentiate the foster care allowances, strengthening of Foster Care Centres' activities
Other: Organising after-school activities, also for Roma children and children in migration, increasing monthly allowances for children, free positive parenting consultations.

Designated Funding

- 8,7% of ESF+ Funds (98,98 million EUR) are allocated to the implementation of the NAP
- EU funds' investment programme for 2021-2027

Stakeholder Engagement

Interviews and consultations with stakeholders from different institutions, bodies and organisations have been held.

A **Children's Council**, composed of 15 children aged 10-16 has worked together with experts to analyse relevant topics and provide feedback on the planned measures.

Eurochild resources

- [Data Care Country Overview](#)
- [Country profile - Children arriving from Ukraine](#) (jointly with UNICEF ECARO)

Monitoring and Evaluation Framework

A **Child Welfare Council**, composed of governmental institutions, NGOs and children has been established that are reviewing the implementation of the NAP every six months.

Indicators include:

- Number of children in temporary and permanent foster care
- Children with special educational needs
- The level of reading ability
- Children receiving pre-school education

Read the full NAP

Projekto ištakos

- Vaiko garantijos sistema apima kompleksines priemones: socialines, švietimo, sveikatos srities paslaugas ir kitų priemonių visumą visiems vaikams, be jokių apribojimų.
- Šios priemonės patvirtintos LR Socialinės apsaugos ir darbo, LR Sveikatos apsaugos bei LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijų 2023 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. A1-388/V-678/V-821.
- Nemokamos ankstyvojo (ikimokyklinio ir priešmokyklinio) ugdymo ir priežiūros paslaugos - viena iš Vaiko garantijos sistemos priemonių.

Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga

Basis for a European Child Guarantee Action Plan in Lithuania

2. Free and effective access to ECEC

Main challenges experienced by children regarding ECEC in Lithuania

Access to ECEC services remains a challenge in Lithuania. As in most post-Soviet countries where policies have been shaped to support stay-at-home mothering and nuclear families, and where a clear division of gender roles exists between men and women, insufficient attention has been paid to expanding the ECEC system. Policy in Lithuania has traditionally focused on supporting the aforementioned gender roles, and inattention towards developing the ECEC system has led to a lack of available ECEC services and a lack of flexibility in those services that do exist (both in terms of working hours and the types of ECEC providers), particularly with regard to children aged 0 to 3 years old. In addition, there is insufficient inclusion and access to ECEC services for children with Special Educational Needs (SEN) and disabilities, children with migrant backgrounds and children living in families at social risk, especially when such children live in rural areas. Due to a lack of public services, parents have to rely on private for-profit services, which are very expensive. Most vulnerable families, such as single-parent families, cannot afford them. For single-parent families, the situation is extremely complicated: they may face long waiting lists for enrolment into ECEC, as most municipalities in Lithuania give priority in enrolment into ECEC to families in which both parents are registered in the same area. On top of this, even in public ECEC centres, 'hidden' costs constitute a great burden for low-income families. Meanwhile, in many cases, families with children living in rural areas cannot afford transport to and from ECEC services. Inequality between children in the education system is therefore present from a very early age.

Socialinė rizika. Apibrėžtis.

Socialinę riziką patiriantys asmenys - asmenys (šeimos), veikiami veiksnių ir aplinkybių, dėl kurių šie asmenys (šeimos) patiria socialinę atskirtį ar yra pavojus ją patirti: suaugusių šeimos narių socialinių **įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti nepilnamečius vaikus (įvaikius) stoka ar nebuvimas; nepilnamečių vaikų (įvaikių) visapusio fizinio, protinio, dvasinio, dorovinio vystymosi ir saugumo sąlygų šeimoje neužtikrinimas; psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta; smurtas; išnaudojimas prekybai žmonėmis; įsitraukimas ar polinkis įsitraukti į nusikalstamą veiklą; piktnaudžiavimas alkoholiu, narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis; priklausomybė nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių medžiagų, azartinių lošimų; elgetavimas, valkatavimas ar benamystė; motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje stoka ar nebuvimas. Socialinę riziką patiriantys asmenys gali tuo pačiu metu būti laikomi ir socialinę atskirtį patiriančiais, ir socialiai pažeidžiamais asmenimis.**

Bendra projekto informacija

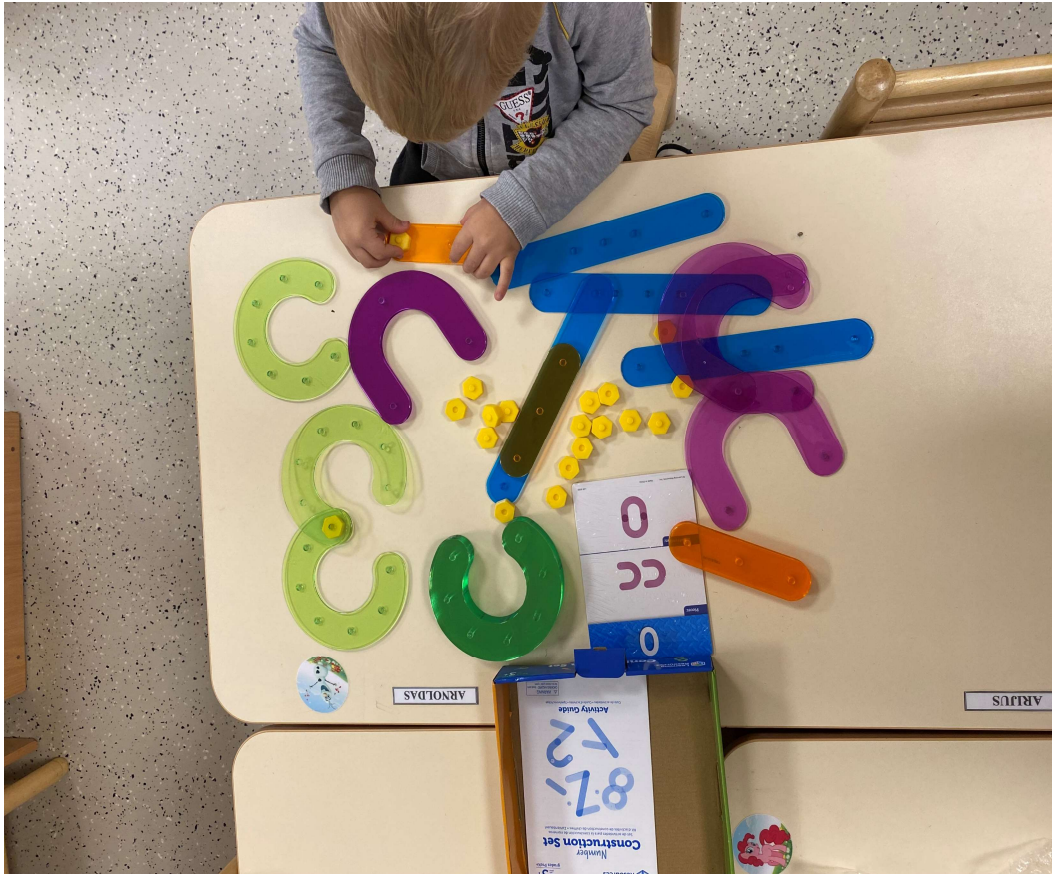
- „Ankstyvojo ugdymo užtikrinimas vaikams iš socialinę riziką patiriančių šeimų“ projektu siekiama padidinti palankių sąlygų neturinčių vaikų, ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugų prieinamumą.
- **Projektu finansuojame:**
 - individualių ugdymo priemonių įsigijimą;
 - savivaldybių reglamentuoto vaikų išlaikymo mokesčio kompensavimą;
 - maitinimo išlaidas;
 - pavėžėjimo į / iš ugdymo įstaigos bei lydinčio asmens darbo užmokesčio išlaidas;
 - teikiamų kultūros ir neformaliojo švietimo paslaugų išlaidas;
 - papildomo mokymo išlaidas ugdymui ir švietimo pagalbai.
- **Projekto įgyvendinimo trukmė** - 2024-06-04 - 2027-05-31.

Faktinės projekto veiklos pradėtos 2024 09. Planuojamas projekto pratęsimas.

- **Tikslinė grupė** - vaikai, augantys socialinę riziką patiriančiose šeimose, ugdomi pagal ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas.
- **Projekto vykdytojas** - Europos socialinio fondo agentūra.

Projekto partneriai

- Partnerio teisėmis projekte dalyvauja 55 savivaldybių administracijos ir 4 Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai pavaldžios įstaigos.
- Faktiškai šiuo metu projekte dalyvauja 53 savivaldybės, likę partneriai neturi tikslinės grupės vaikų.

Svarbiausi projekto rezultatai

2022 m. Nacionalinės švietimo agentūros savivaldybių apklausos duomenimis, Lietuvoje yra 4513 vaikai, gyvenantys socialinę riziką patiriančiose šeimose.

2024 m. pasirašytoje projekto sutartyje numatytas tikslas: 4249 vaikai, dalyvaujantys projekte (*daugeliu atveju neįtraukiami 0-1 m. amžiaus vaikai dėl vietų tokiems vaikams ugdyti stygiaus*).

Nuo projekto pradžios projekte dalyvauja 3 452 vaikai (2024-2025 m. m.) Tai sudaro net 81% visų projekte planuotų dalyvių.

~66 % ugdomi pagal ikimokyklinio ugdymo programas savanoriškai (neskyrus privalomo ikimokyklinio ugdymo).

Po 17 % projekte dalyvujančių vaikų sudaro tie, kam skirtas privalomas ikimokyklinis ugdymas, ir tie, kurie ugdomi pagal priešmokyklinio ugdymo programą.

[Publikacija: Vaikystė be atskirties: ESFA projektas jau pasiekė daugiau kaip 3 400 vaikų - Europos socialinio fondo agentūra](#)

Projekto rezultatai

Finansiniai rodikliai

**Bendra projekto
vertė**

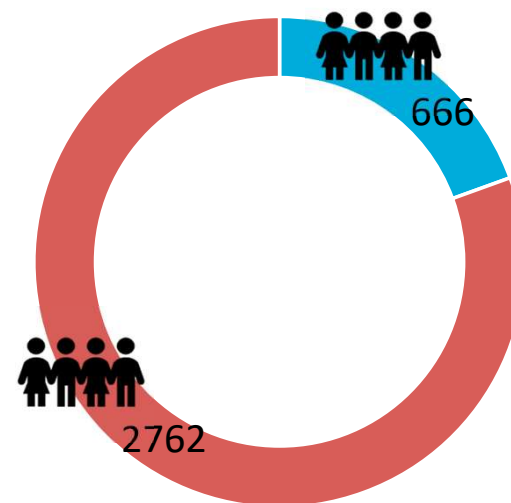
35 094 572,82 Eur

**Deklaruotos ir
patvirtintos
projekto lėšos**

6 170 454,96 Eur

Stebėsenos rodikliai

■ SR stebėsenos rodiklio reikšmė ■ VVL stebėsenos rodiklio reikšmė

Bendras siekiamas projekto rodiklis – 4249 asm. (SR – 1086, VVL – 3163).

Partnerių atsiliepimai

„Ankstyvojo ugdymo užtikrinimas vaikams iš socialinę riziką patiriančių šeimų“ projekto įgyvendinimas turi įtakos net vaikų darželio lankomumui, nes kai kurie tėvai drąsiau išleidžia vaikus ir patys su vaikais ateina į edukacinius, kultūrinius užsiėmimus, nejaučia didelės materialinės atskirties.“

Varėnos rajono savivaldybės administracijos darbuotoja

„Dalyvavimas projekte „Ankstyvojo ugdymo užtikrinimas vaikams iš socialinę riziką patiriančių šeimų“ stiprina tėvų ir pedagogų bendradarbiavimą, o vaikams suteikiama visapusiška galimybė dalyvauti veiklose. Projekte sudaroma pozityvi ugdymo kultūra, kryptingai ugdomos ne tik vaikų žinios, bet ir jų asmenybė, emocinė branda, yra stiprinami vaikų socialiniai ir emociniai įgūdžiai, mažėja elgesio problemų, ryškėja dalyvių pagarba vienas kitam. Matome, kaip auga vaikų pasitikėjimas savimi bei jų savivertė, nes įtraukus vaikus į veiklas, atsiranda galimybė lankyti būrelius. Ugdytiniai drąsiau reiškia nuomonę, tampa aktyvesniais grupės nariais.“

Marijampolės savivaldybės administracijos
vyriausioji specialistė

Ankstyvojo ugdymo
užtikrinimas vaikams
iš socialinę riziką
patiriančių šeimų

Dėkojame už dėmesį.
Jūsų klausimai.

